

BUDA-PESTA

30 Noemvre st. v.
12 Decemvre st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.

Redactiunea: strad'a arbo-
relui verde nr. 12.

Nr. 91.

ANULU XIV.
1878.

Pretiiulu pe unu anu 10 fl.
Pe 1/2 de anu 5 fl.; pe 1/4 de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Barbu cobzariulu.

— *Novela originala.* —

Pe hotare vremuiá aspru. Vântulu siuerá, si de pe ceriulu inegritu sborau fulgi de néua cá biciuiti in tóte pãrtile.

Satutiulu erá mai nevedíutu. Micele bordeie de jumetate in pamentu se aretau numai cá niste colinióre, sub valulu troianului albu; nici o stelutiá nu sclipiá, singurulu urletu alu lupilor inflaménditi dadea seninu de viétiá, in asta pustietate deseversita.

Colo inse, la cea din urma coliba umilita, ce dá cu marginea in codrulu caruntu, s'a destupatu intrarea pentru fumulu ce se ingramadise d'asupra putregaiului, din care abia velvaiá o raza lina, care indata fu prinsa de agerulu ochiu alu unui calaretíu, ce si perduse calea.

Ajunsu aprópe, ilu atacá unu câne, in a carui latratura preputóre se ivi o figura barbatésca, ce pricepuse pe locu, cá cineva cêrca odihna peste nópte. Gândise, cá este vecinu de satu, întârdiatu in drumu, cáci erá taria de vreme! Multele resvretiri a boerilor din tíera facura, de nu mai scieau bietii ómeni cum se incurce cu biéta viétiá. I pofti ajunsu bunu, si-lu conduse la miserulu scutu cu acea sinceritate si cu acea ánima ospitala, ce este propria tíeranulu románu.

Dar cum s'a spaiméntatu vedíendu la lumin'a síovainda, cá óspele seu erá de totu altu ceva? Avea unu portu strainu, cam cenusiu de panura, si o sabia încordata, ce incingea cu multa fala o aparintiá voinicósa.

Nepatitulu tíeranu nu sciá acum in cotro, si pe unde? S'ar fi facutu micu, si ar fi intratu in vre-unu síorecasíu, atátu ilu umilise vedeni'a ast'a pe elu, care afara de „chir Manolache“ cârmuitoriulu mostei, nu mai daduse cu ochii de fiintie sémene, apoi pãrlitulu cá clacasíu ducea frica ori carui veneticu.

Acesta erá a buna séma, dupa infaçisiarea lui marétiá, mai multu dóra atare slujbasíu inaltu ce se jóca cu duhurile ómenilor cá vântulu cu frundiele? Trebuiá sè-lu intimpine, inse cum?

Se uitá de vr'o câte-va ori róta pe lângu paretii inegriti, pentru a dá de unu locu mai vrednicu de acestu óspe cinstitu, inse serací'a lui erá in mijloculu tindei, erá pe vétra si pe grinda, erá si in ânghiuri, unde pe niste paie abia acoperite de unu straiu dormiá o femeia slabita si morbósa, incungiurata de niste copilasi mici, dintre cari începù unulu a plânge.

— Boeru mari'a ta! — dîse tíeranulu mai fãra resflu, — totu ce potu dá este foculu

si niste paie de odihna. Sûm sermanu, n'am alta avere de câtu mânile cu cari câstigu hra-n'a copilasilor . . .

— Si esti îndestulitu, omule, cu vieti'a acést'a? — întrebà strainulu domalu de apucase ânim'a tîeranasiului nostru.

— Îndestulitu, boeriule. Mosi de mosi ai mei ar fi traitu mai bine; au fost vremurile cu ródé si îmbelsugàri; aveau bogatii multe; atunci seracii nu trageau lipsa, càci erá omenia si fratia românesca. D'apoi acum sè fiu numai sânetosu sè potu lucrá, Dumnedieu nu s'a uitá nici de mine, nici de copilasii mei.

— Si câti ai, prietene?

— Pâna mai pe la strechenia aveam siese copile, acum am si unu baetielu, pe care sântii sè mi-lu tie! Audi numai cum striga de tare! A buna séma are sè iese din elu unu cântaretiu vestitu!

Caletoriulu surise. Pe séma nu erá paménténu, càci asta miseria góla i deşteptá compatimirea, si asta fericire stêrni admiratiunea lui.

— Vorbesce incetu, — priti elu, — nu asiú vré sè se deştepte nime. Iti spunu cà n'am trebuintia de odihna, ci sè-mi areti în care parte se dau mai dreptu de mosi'a Petrescilor?

Tîeranulu se îmbiá a-lu caleuzá, caletorulu inse nu pr'imi. Acestu bietu omu isi dise elu — posedé întru adevéru o ânima, cum vom cercá indesiertu la boerimea acestei tîeri nenorocite.

I spuse dara cu vorb'a pe unde avea mai aprópe, netedi calulu ce rodea la zabrelele sale, si redicá scarti'a sprintenului voinicu, ce sari fàra a o atinge, si care i lasà mai multe monete în mâna, ce românnulu de si amaritu, nu tinea dreptu a le fi câstigatu.

Strainulu inse pricepù, si aplecatu a face o fapta buna ilu întrebà :

— Cum iti chiama miculu baetielu ce-ti trimise Ddieu?

— Boeriu dumni'a ta! sântemu de parte, si duhovniculu póte veni, càci scie, cà nu am stare sè daruiescu sântulu schitu cu multu . . .

— E bine! na punguliti'a asta, botéza miculu cu numele „Barbu“, si cândva fi crescutu, mergi cu elu la mosi'a „Iazu“, si-lu aréta boeriului!

Abiá cuprinse tîeranulu asta solia când isi perdù óspele din ochi, si la vântulu ce-i isbiá ometulu în façia, remase audind numai tropotulu tîmpitu ce se îndepartá în directiune stângace.

Multa vreme si-a fremêntatu elu mintea, cà cine putea sè fía boeriulu ce i daruise galbini? Audise de toti câti erau în giuru cale de patru dile, audise cà sânt din vitie vechi, cà sânt puternici, bogati — putredi de bogati, dar audise, cà nu simtiau picu de mila cu cei seraci. Si mai cu séma se vestise de boeriulu Iazului, cà de unu pagânu, càci în vremea de trista pomenire, când ciúm'a prepadise tóte hergheliele de vite, elu porunci a înjugá ómenii din mosia la pluguri si tovari!

— Nu este alta muiere, — dicea elu totu-de-una, a fost ursoiulu. Si pentru cà Barbulu nostru va fi omu mare, s'a aretatu elu asiá mândru, cu galbini si pe calu!

— Deie Ddieu! — suspinà mam'a din adênculu ânimei, — cà o sè îmbetrânnimu si noi, omule, n'om mai puté lucrá, si în cotro atunci?

*

Siese ani au sboratu cà unu visu. Fericirea tîeranului nu s'a tulburatu în nimica; seracu a fost, seracu si este. Dar elu se uitá la obrazii cei rumeni a lui Barbu cu mândria, si când sburdá vesel'ia baetului sub ceriulu întinsu pe marginea codrului, imitându cântulu paserilor, cugetà : „Barbulu meu o sè fía cântaretiu vestitu, o sè capete multi bani, o sè-si cumpere si caftanu de boeria, càci ce scii nu de-a fitea mi-lu daruise Ddieu cum asiú dice invelitu în galbini!“

Barbu erá acum de anii ce-i pritise ursoiulu. Tatalu seu a totu muncitu si-a numeratu dilele, inse pân'acum abiá câstigau mâncile camasiéi în care avea sè si presinte fiulu înaintea maritului boeriu.

Intr'o diminétia pân'a nu mijí de díorisi pân' una alta invértira în tóte partile gatél'a lui Barbu si pe elu într'ens'a; tatalu seu isi taià o botica sdravenióra, si amêndoi se pornira pe cale.

S'ar fi dusu tîeranulu cu friguri pân'acolo, déca nu-i istorisiá unulu ce gazduise la elu, cà la mosi'a Iazu nu mai ducea cârm'a gróz'a clacasilor, adeca boeriulu betrânu, ci fiulu seu, omu pe câtu de invetiatu, pe atátu de bunu cu ómenii de rëndu.

Trei dile au mersu ei, si atunci se ivi cas'a domnesca cà o pasere de munte, si miculu Barbu întrebà despre ea, cà despre o minune din basmu.

(Va urmá.)

Emilia Lungu.

Numai ea . . .

Fruñd'ia cade 'ngalbineeco
Gerulu iernii s'asiediatu,
Arborulu în trunchiu slabesco
De fortuni amerintiatu.

Paseric'a sburatóre
Nu mai póte ciripi ;
Fàra hrana si odihna
Biét'a greu de va trai.

Numai inim'a în mine
Ce atâtu a suferitu,
Timpuri grele si amare
Numai ea n'a vestejitu.

G. V. Stefanin.

Unu aventurieru pe tronulu Moldovei.

— *Schitua istorica.* —

(Urmare.)

Dupa ce combinara lucrurile astfel, însciintieza pe Pseudo-Heraclide, cà de óra ce nu potu sustiné mai multu obsidiarea si de óra ce ucise pe Petru în contra juramentului facutu, dènsii s'au decisu, cà în diu'a urmatóre sè predea fortareti'a lui Stefanu. Pseudo-Heraclide audindu aceste i acusa de tradatori si perjuri, càci preferescu comoditatea propria binelui si salvării principelui si a consocilor lor, ci prin internuntii i rogà cà celu puçinu sè-i concèda a fugi, si a-si scapà vieti'a, de si abia mai putea avè vre-o radia de sperare.

Ardelenii respundu cà dènsii nu-lu vor impedecà dela acèst'a. Conchiamându-si asià dara pe cei ce-i mai remasera fideli, se consultà cà ce este de facutu, si decidu cà în timpu de nópte sè se dimita pe murii partii celei mai ascunse a cetatii, si se fuga pe vre-o cale lor cunoscuta.

Pe când Pseudo-Heraclide se pregatia la fuga dupa cum se consultà cu ai sei, Ardelenii i anuncia cà nu-i potu garantà scaparea cu fug'a, fàra cà sè fia infideli lui Stefanu, caruia i promisera predarea fortaretei si alui cu alti 12 ênsi.

Pierdiëndu acuma si sperarea de a scapà cu fug'a, Pseudo-Heraclide se retrage singuru în camer'a sa, si petrecëndu acolo multu timpu, în fine lacrimându întrà în camer'a vecina, unde conchiamându pe Italianii si Grecii, cari i fura fideli în totu casulu — (se plânge asupra injuriei fortunei, care i rapesce putintia) — pentru de a le multumi dupa cuvenintia pentru meritele lor cele pré mari, si sè-i remunereze pentru credintia lor cea singularia

si neclatita façia cu dènsulu; plângëndu împreuna cu elu si începù sè impartasiésca între dènsii ànelele si pietrile preçiose si i rógà sè le pastreze cà semne de amóre si gratitudine càtra dènsii; afara de acea de dà voia libera de a luá pentru sine ori ce vase de argintu séu ori ce obiectu preçiosu ar dori, dar totu de odata i suatuesce, cà sè se îndestulésca cu cele ce le potu ascunde usioru iér celelalte càte le ar puté procurá mai multa calamitate decátu fericire sè le negléga cu totulu, càci se póte întemplá cà Românii sè nu observeze parol'a data Ardelenilor si i vor socoti de inimici si pe cei ce predara cetatea, si pe cei ce le sierbescu în oatea lor, si la cari vor aflá mai multe averi, acela se va aflá în mai mare periclu; de acea sè se îmbrace în vestminte unguresci, si sè se amestece cu Ungurii, si mai bine sè aştepte acea-si sorte ce-i va ajunge pe acestia, decátu sè faca unulu fia-care de capulu seu.

Dionisiu, mediculu lui Pseudo-Heraclide, care a participatu mai la tóte consiliile acestuia si mai vèrtosu în acèsta batalia, ne-a naratu, cà vorbindu despre calamitatile sale, marturisi cà aceste rele i venira din pedéps'a lui Dumnedieu, fiindu cà isi batù jocu de religiune mai àntâiu pentru cà sè póta ajunge la domnia, apoi cà sè-si póta estinde principatulu si cà sè-si càstige amiceti'a unor ómeni cu putere; asià dar rogà si conjurà pe toti cei de façia între cari se aflá si Dionisiu, cà sè-i fia martori cà elu renegà si detestà nóuele secte, cà onoréza din ànima curata cà Dumnedieu adevveratu pe Isusu Christosu, precum prescrie S. scriptura si precum fecera protoparintii; si cà pâna în diu'a acea a adoratulu pe Dumnedieu mai multu cu ànim'a de càtu prin acte esterne. Cà noi neglegemu datorintia càtra Dumnedieu si despretiuimu religiunea numai pâna atunci, pâna când ne aflànu în mijloculu placerilor si ne favoresce fortun'a, dar când fortun'a ne întórce dosulu si ne oprima fatalitatile, atunci ne luàm refugiu de nou în braçele religiunii, cà la uniculu limanu de màntuire.

Deci îmbraciându-i de nou, si neputëndu-se desparti de ei, i dimise si se despartiescu plângëndu; cà acea nópte care fu cea din urma pentru dènsulu o petrecù fàra de a închide ochii spre somnu, ci vigilà parte plângëndu, parte rogându pe Ddieu cà sè-si întórca mâni'a sa cea pe dreptulu îndreptata asupra-i.

(Va urmá.)

Maritata si totusi fara barbatu.

— Romanu americanu, de Mrs. May Agnes Fleming. —
(Urmare.)

Elu vorbiá cá si când visá si cugetá la ochii ei cei negrii si mari, cari de curându ilu priviau atátu de desperati.

— Eu, Ulrich, nu simtu nici o amóre cátra mam'a mea; ea trebue cá a fost debila si fara amóre. Pentru ce nu m'a tinutu ea la sine? pentru ce s'a maritatu iérasu? pentru ce nu a ramas ea fidela sub tóte împregiurările soáului si ficei ei?

Ochii ei luciau.

— Nu judecá aspru, fic'a mea, pentru cá cea ce facuse ea, a facutu pentru tine. Ea ar mai fi preferitu mórtea, decâtu a dóu'a cununía, ínse s'a jertfitu pe sine pentru tine. Pe tine te-a luat delu ea; — ea sciea cá tu traiesci, alta nimica; — ea te doriá la sine, se temea de viét'a ta, si când erai sè fii prada jertfei, ea se ínvoi. Ea nu a fost nici odata mai fidela soáului ei celui crediutu mortu, cá în ór'a acea, când elu o vedíu la altariu — cá mirés'a altui barbatu. Ea te-a datu mie, pentru cá sciea, cá la mine erai sigura, si pentru cá nu-i erá iertatu sè te tîna la sine. Mam'a ta e femeia cea mai curata, cea mai nobila si cea mai nefericita pe paméntu. Nu o mustrá, — eu nu potu suferi.

— Atátu de tare ai iubitu tu pe mam'a mea?

— Eu o onoredíu si o compatimescu cá nici unu pe alt'a în lume.

— Tractédia reu barbatulu ei cu ea?

— Eu credu, ca ea scie cá tu traiesci, ea te iubescu si e silita sè fia despartita de tine.

— Oh, spune-mi numele ei, lasa-me numai odata sè mergu la ea, sè-i spunu, cá o iubescu si cá o compatimescu.

— Nu-mi este iertatu. Ddieu scie cátu de bucosu ti-asíu spune, — dara nu-mi este iertatu; — tu nu scíi ce ceri. Iubescu-o, ea este démna de acea iubire, si sperédia binele; — diua în care vei cunosce pe mam'a ta, nu a sositu ínca. Privesce, aici amu unu ánelu dela ea, pe care ea mi l'a datu acum sânt 14 ani; eu ilu pastru pentru tine.

Elu i dede ánelulu cu opalu.

— Pórta-lu cá suveniru dela mam'a ta!

— Se póte cá acest'a va fi totu, ce voiu poséde dela ea. Eu cugetam odinióra, cá e frumosu a avé o istoria, si acum acea me supera mai multu, decâtu ce m'a superatu cândva acea. Am o mama, careia nu-i este iertatu sè me recunósca, unu tata, care fara vin'a si perdú soá'a si pe pruncuti'a sa, si traiesce acum în o parte a lumei îndepartatu, cá unu peregrinu. De cumva nu se va retorná elu pâna la finirea educatiunii mele, voiu merge eu la elu, si acum voiu sè-i respundu îndata la epistola.

Si ea scrie fóia dupa fóia cu mâna tremurânda. Epistol'a ei erá plina de amóre cu o gramatica rea si o ortografia si mai rea; când ínse ánim'a este plina si numerámu síese-spre-diece ani, nici cá bagámu în séma sintax'a si ortografi'a.

Ánim'a Polleyei erá la locu, de si cuvintele ei nu, si totu asía cugetá si Robert Lisle, cetindu acea epistola cu unu surisu si lacrimi în ochi.

Scirea se latí cá unu focu furibundu. Nainte de ivirea stelelor pe firmamentu, sciura toti din Spekha-

ven, cá Polly Mason e o ereda avuta si nici cá se numesce Polly Mason.

Ea énsasi plecá iérasu îndata la amic'a ei Alice, spre ai duce scirea miraculóse si ai promite tóte posibilele donuri.

— Si când me voiu rentórce din institutu, vei síedé la mine, Alice, si pe cátu voiu fi în institutu, sè-mi scrii epistole lungi si eu me voiu rugá de Lordulu Montalien, sè-mi deie bani pentru unu medaillon pentru tine. Oh, eu credu, cá nici nu voiu puté dormi de iritatiune.

Somnulu ei a si fost în acea nópte puáinu si erá cá si când nu mai voiea sè se faca diua. Adese i erá frica, cá totulu va fi numai unu visu si la deşteptare iérasu va fi Polly Mason.

Paulina Lisle! ea repeti de multe ori acestu nume frumosu. Cátu de uritu i erá de numele Polly, cátu doriá ea sè aiba unu nume frumosu, si acum ilu avea, si cugetulu o ínbucurá mai multu, decâtu tóta avuti'a.

În diu'a urmatóre veni Lordulu Montalien cu Mr. Gripper, carele ceti solenelu documentele concerninte tinerei sale cliente. Ea mai tóte nu le pricepu, esceptiune faceau doi paragrafi. Ea erá pupil'a Lordului Montalien pâna la maiorenitatea ei séu pâna la cununía. De se va întéplá sè móra Mylordulu nainte de acestu timpu, are dreptulu sè denumésca în loculu lui pe altulu. În ór'a cununiei ei ínse, totu atáta, ori s'a cununatu ea cu séu fara ínvoirea concernentulu curatoru, séu pe timpulu minoritati ei trece íntreg'a avere neconditionatu în posesiunea ei.

Acést'a erá clausul'a, care Lordulu Montalien a dechiarata straordinaria. Ea erá usióra de priceputu, cunoscéndu istoria lui Robert Lisle, ínse oh! elu na sciea, cáta rusíne va produce acést'a clausul'a ficei lui multu iubite.

Toti din Priory adusara omagele felicitóre pupilei Lordului Montalien. Toti se ínfaciáara afara de Lady Charteris si Ralf Fane.

Sir Hugo ísi esprimá parerea de reu, cá împregiurările sanitare ale soáiei sale nu-i permitu sè fia venitu cu ea. Elu intenónedia mâne a se îndepartá cu soá'a sa spre a consultá unu medicu renumitu. Miss Lisle tóte aceste le ascultá cu unu indiferentismu, si se simtí mai bine, îndepartându-se Sir Hugo si fic'a sa.

La ánim'a artistulu rodea o durere nespusa. Elu nu se presentá, ór'a resplatii ínse pentru descendentele ambióosu a croitoriulu sósí curéndu.

Conformu dorintiiei Lordului Montalien pupil'a lui petrecú o séra în castelu. Ea se presintá în o haina simpla alba de tarlatanu, si o pantlica vénéta i tinea vuclele aurie.

Asíá pasi ea cá óspe în halele Priory si fu mica regina a festivitáti, ea, care nainte de 8 díle erá ínca Polly Mason!

Ralf Fane síedea seriosu si palidu, vis-à-vis de Miss Lisle; erá cá si când vulturele din fabul'a lui Prometheus i-ar róde marunteiele lui.

Polly ilu salutá amicabilu si-lu privia atátu de indiferenta, încátu nici nu se bucurá de triumfulu ei.

Dupa soupé o rogá Guido sè cânte, si dupa o scurta ímbiare ea începú a cântá acea melodía, ce a cautat'o odinióra în pesiera.

Sus conte Guido, ór'a a sositu,
Câci sórele a apusu în mare,
Mirosu d'orange umple aerulu,
Si vântulu mării bate tare.
etc. etc. etc.

Elu erá aprópe de ea, ochii lui cei negrii se atîntira chimericu spre ea. Ce cugetá elu despre ea? presentatu-l'au pe elu imaginei ei în dilele ulterióre?

Sér'a acést'a remase în memori'a fetitiei pentru totu-de-una. Nencetatu vedea în spiritulu ei pe acelu june frumosu, si câtu de ferice erá ea în ór'a acea!

Ralf Fane se îndepartase. Pentru elu ea erá perduta; acea înse nu erá motivulu pentru ce elu sè nu privésca cu ochi jalusi pe fia-care, caruia Pollyei, suridea. Pâna aci elu iubiá pe Guido, pe câtu natur'a lui cea egoistica i permitea sè iubésca pe unu amicu; astadi înse — de necasu — l'ar fi pututu ucide ênsusi cu mân'a propria de necasu. Fiint'á acést'a curata si frumósá póte fi si soçi'a lui Guido, si elu erá legatu de Diana Hautton.

Murmurându parasí elu sal'a si cas'a, aprinse o çigara si se preamblá în sus si în jos prin aleulu parcului.

Erá târdiu, Miss Lisle plecà acasa. Artistulu ascultà duraitulu trasurei, si când nu mai audí nimic'a, se aruncà gemendu pe iérba. Elu sciea, cà si-a perdutu pentru totu-de-una fericirea vietii.

Capitululu X.

Dîu'a din urma.

Dîu'a din urma sosi.

Trei septemâni dupa deminét'á acea, când Paulina Lisle a întielesu acea scire fabulósá, ea erá gata sè între în fasele nóuei vietii.

Erau momente, când tiner'a fetit'á se bucurá fórté de schimbarea împregiurárilor, si erau momente, când suspiná si se acusá pe sine pentru neîndestulirea egoistica a sortii sale, si ea în adeveru se si putea bucurá, sciindu cà numai pe doi ani se desparte de amiciei ei cei mai intimi.

Doi ani! Acele ânimi fidele scieau mai bine. Când isi vor díce adio, atunci va fi pentru totu-de-una, pentru cà càile lor erau diverse. Si Ulrich acclerá plecarea ei, elu credea, cà e mai bine, déca va plecá mai curéndu, càci odata totusi trebue sè plece.

Lordulu Montalien si-a propusu sè faca o excursiune cu Miss Lisle în pàrtile sudice din Franci'a si Rinu, si în retornare sè o deie în institutu. Ochii Pollyei ardeau de bucuria, înse numai unu momentu. „Eu îti multumescu Mylord, — díse ea seriosu si intimu, — voiescu sè remânu pâna în dîu'a din urma la Ulrich si Rosanna.“

Ulrich înse si-a propusu altfel.

— Tu sè mergi, princesa, si sè vedi nitielu lumea. Noi te perdemu, si luându în consideratiune acea tragánare scuru, ea nu folosesce nimic'a.

Asíá se decise dîu'a plecării.

Obiectele trebuintiose ale Pollyei erau deja preparate. Cele 700 pundi, cari erau de atâta tîmpu înlocati la banc'a din Spekhaven, au acoperitu spesele donurilor cumperate pentru amicele ei.

Ulrich refusá ori ce recompensa.

Façi'a lui palida rosí, ochii lui ardeau, când Lordulu Montalien i oferí în modulu celu mai finu acea recompensa.

— Totu aurulu din lume nu m'ar puté recompensá perderea Pollyei, si déca dta Mylord nu voiesci a me superá, nu vei mai amintí asíá ceva.

Peerulu strinse amicabilu mân'a pictorului.

— Dia ai unu caracteru nobilu, — díse elu francu, — si si justificatu escelentu încrederea lui Robert Lisle.

Polly pré bucurosu i-ar fi încarcatu cu donuri, înse ei refusara tóte, si abiá — dupa ce tînera fetit'á superá durerosu pentru acea refusare — primí Ulrich unu orologiú de auru si Rosanna o haina négra de metasa.

Alice primí unu medaillon pomposu cu lantíu. În galanteri'a si bucuri'a ei, Polly ar fi voitu sè faca domni la tóta lumea. Ea se împacá chiar si cu inimic'a ei. Elisa Lang o întální si-si întórse privirea de càtra ea. Dupa o scurta precugetare pasí Polly înaintea ei.

— Sè nu ne despartímu, Eliso, neîmpacata; îmi pare reu, cà de atâte ori te-am superatu, eu îti oferu mân'a.

Împacarea se efectuí, si când Elisa totu în acea séra primí unu juvaeru frumosu, versá lacrimi de bucuria si de caintia pentru acestu donu lucitoru. Fericita Polly! ea erá acum împacata cu tóta lumea, si nici o umbra a dílelor urmânde nu întunecá presint'á curata.

Ôspetii din castelu se îndepartara. Sir Hugo Charteris plecase cu soçi'a si fic'a sa în diminét'á acelei díle, când Polly prim'a óra a fost la prândíu în castelu. Învelita cu unu velu desu si radiematu pe braçiulu camerierei ei, vení Olivia în pasi nesiguri, si când Lordulu Montalien ísi luá adio dela ea, ea i prinse ambele mâni si le tînú strinse, cà si când ultim'a ei sperantia ar fi radiemate numai în elu. Sir Hugo înse vení, ea repasí, si Lordulu Montalien o vedíu atunci ultim'a óra în vietia.

Dóue díle dupa acea plecá Miss Hautton la Scoçi'a, spre a convení cu duces'a de Clanroland. În Londra avea sè le însotíesca Ralf Fane si sè le petrécá la Italia.

Lordulu Montalien voiá, dupa ce va întrá pupil'a sa în institutu, sè caletorésca la Siri'a, Emilu avea sè plece la Oxfort, iér Guido la regimentu.

Polly în dîu'a plecării ei si-a luatú remasu bunu dela toti cunoscutii, dela pisci'a ei, dela chili'a si dela gradin'a ei. Mylordulu voiá se întrebuinteze trenulu de médiá, si trasur'a lui se postá naintea casei lui Ulrich.

Suspinându statú Alice lângá Rosanna.

— Eu presintu cà si când ne-amu despartí pentru totu-de-una, — díse ea, — si asíá si erá. Ambele amice sè nu se mai véda pe acestu paméntu.

Rosanna erá cá o Niobe petrificata, si sus în atelieru Paulina îmbraciásá pe amiculu ei parintiescu si-si luá dela elu în lacrimi ferbinti remasu bunu.

— O Ulrich, eu nu potu, nu potu sè mergu.

Elu se smulse din mânile ei:

— Tu trebue sè mergi. Adio, fic'a mea, si Ddieu Atotu-putintele sè te binecuvinte!

Elu o petrecú din chiliá. În usiá o sarutá ultim'a óra si închise usi'a dupa ea. Sórele vietii lui apuse, elu ísi perdú princes'a.

Încetu si tristu se reîntórse elu, încrucisá braçiule pe mésa si-si plecá capulu pe ele, cà si când nu ar mai voi sè-lu redice.

Si asiá îlu află Rosanna, când resarira deja stelele pe firmamentul întunecosu, si când deja miluri si miluri i desparițeau.

Între dureri nespuse se despartî Polly de Rosanna si Alice.

Trasur'a dură pe stradele orasului si în lacrimi înecata, privia ea afara sè véda înca odata locurile cunoscute. Elisa Lang făcù cu mân'a din feresta, Emilu Carls court o salută în trecere.

Miss Lisle își sterse lacrimile si se întrebă, ôre veni-ve si Guido la gara?

Elu nu eră acolo, si ea se simtî amagita, când vedîu pe Emilu singuru venindu.

— Eu îlu iubiam mai multu si ar fi trebuit sè vina si elu, — cugetă ea, când Mylordulu o conduse în unu coupé.

— Caletoria buna ve poftescu, Miss Lisle, — dise Emilu si nepasî. Mai lipsiau doue minute pâna la plecare.

În acelu momentu galopă unu cavaleru de alungulu stradei. Eră Guido; elu se întârdiă, căci culesse flori pentru Paulina. Anim'a fetitiei batî repede când primî suridiendu buchetulu mirositoru.

— Eu m'asiu fi cai tu tóta vieti'a mea, déca m'asiu fi întârdiatu, — dise elu, intindiendu-i mân'a. Adio, Miss Lisle; nu uită pe amicii dtale din Spek-haven, si nainte de tôte nu luă velulu, noi nu putemu sè te perdemu.

Abiă își trase mân'a, si locomotivulu siueră si trenulu plecă.

Paulina se radiemă pe feresta. Privirea ei din urma cadîu pe tinerulu cavaleru, acarui frumsetia bruneta descoperî unu surisu durerosu, ultim'a icôna, ce a luat'o ea din vieti'a ei trecuta cu sine, eră — Guido Carls court.

Partea III.

Capitululu I.

Dupa doi ani.

Eră în septemvre.

Cam de 14 zile se adunase în Montalien Priory o societate viala de vênatori, si sunetulu cornurilor resună tóta diu'a pe câmpii si paduri.

Erau siese domni. Lordulu Montalien si fratele seu Guido, Ralf Fane, Mr. Stedman, Sir Harry Gordon si capitanulu Villiers.

Nici o dama nu eră în castelu, si elu serviă de asilulu libertății, în care fia-care facea ce-i placea.

În salonulu de balu damele sînt absolutu necesarie, — dise Guido cu negligintia, — pe timpulu saisonului de vênatu înse nici un'a sè nu fia în apropierea unei periferii de o ôra.

— O declaratiune, care dela tine de siguru trebue sè-si aiba ponderositatea sa, — rise capitanulu Villiers; — eu credeam, tu ti-ai împrumutatu ideia din paradisulu coranului, si o ai îpoporat'o cu femei brunete à la Huris.

— O ôra? — întrebă Lordulu Montalien, curatîndu o caisina; — da, eu credu, acea este îndepartarea adeverata, cas'a primariului e cam atâta îndepartata de aici.

— Si nici odata nu a fost o fetitia atâtu de atragătoare, cá si fic'a blondina a primariului, — dise

Sir Harry Gordon; — ea e în adeveru o hebe personificata.

— Voi cu toti sînteti amorisati în Alice, — aprobă Ralf Fane, — Guido înse de siguru va raportă cá de comunu victori'a.

Guido Carls court își atînti privirea spre fratele seu.

— Acea nu sci, Ralf; eu îti credu, cá sîm unu flacău frumosu si cá, precum damele de curte, asiá si fetitiile tierane nu sînt nesimțitôre câtra omagiile mele, aci înse întimpinu unu îndiferentismu resolutu. Séu are Miss Warren unu gustu reu, séu am unu rivalu.

Ochii lui somnurosi ierasi se atîntira spre fratele seu. Lordulu Montalien rise usioru.

— Déca pe mine me întielegi, Guido, ce asiá mi se si împare, comiti o nedreptate. Nu este în manier'a mea sè-mi perdu capulu dupa nimfe dela tiéra, macaru sè fia ele câtu de frumoșe.

— Da, se pôte cá ai dreptate, — response Guido circumspectu; — tu fantasedi dupa frumsetie pré ilustre cu zestre mari. Altu cum Alice e fôrte frumoșa, si erau deja mai multe Lady Montalien mai puçinu frumoșe.

Eră puçinu în aceste cuvinte, si totusi rosî faci'a lui Emilu.

Femeile din cas'a Montalien erau din generatiuni recunoscute pentru frumsetia lor, mam'a presentulu Lordu înse formă unic'a exceptiune. Ea nu eră frumoșa, nici în faci'a nici în statura, si fiulu ei cu privintia la aceste eră fôrte simțitoru.

Emilu Carls court eră acum Lordu Montalien. Nainte de unu anu murise tatalu seu, si în loculu lui pasî fiulu celu mai mare, acelu fiu, pe care elu, cá si pe mam'a lui nici odata nu l'a iubit.

Dupa prândiu se resfiră societatea.

Si când sér'a se apropiă, Lordulu Montalien lipsi.

— Elu âmbla dupa vênatu, — dise Guido mișcându din umeri, — elu presentu pe serman'a fetitia, cá si pisic'a pe siôrece.

— Acési'a nu suna pré poeticu, — rise Mr. Stedman; — iéta-lu cá vine, si mai cá s'ar puté crede, cá petîțulu lui are pedeminte.

Cu faci'a posomorîta, si cu pelerîa de paie trasa tare pe frunte, iesî Lordulu Montalien din o grupa de bradi.

— De siguru trebue cá a datu de împedeminte; Alice e o fetitia frumoșa, si eu nu asiu voi sè o vedu ruinata. Pe lînga acea e si logodita.

— Tu credi asiá dara —

— Paf, eu sci, si tu înca scii asemenea cá si mine. Emilu e unu omu, carele de comunu se interesédia puçinu de femei, când odata înse s'a desvoltatu pasiunea în elu, e capabilu de tôte. Altu cum pe noi nu ne interesédia treb'a lui, si nici ca e trebuintia sè-lu judecăm. Alice fia cu precautiune.

Guido pasî în celu mai de aprôpe tufetu si disparu.

Stedman privi dupa elu cu unu surisu caracteristicu.

— Si tu poti fi cá si elu, — dise elu; — elu te uresce cá pisic'a pe câne. Si ôre pentru ce?

(Va urmă.)

S A L O N U ?

Scrissórea unei urite.

Pentru nimica nu invidiezu pe barbati, decâtu pentru aceea, cà dènsii nu trebuie sè fía frumosi.

Ce e dreptu, sùnt casuri când galanter'ia barbatilor ne dispenséza si pe noi dela frumsecia, de cumva din întâmplare sùntemu urite.

În aceste casuri ei se multiamescu cu amabilitatea nóstra, si de cumva mai avem si puçintelu spiritu, în adevèru putemu sè reesîmu a face, cà barbati sè uite lips'a farmecului nostru fisicu — pe unu momentu.

Dar, firesce, numai pe unu momentu.

Puterea frumsetiei femeiesci e atátu de mare si atátu de neresistibila, încátu nici unu barbatu de pe faci'a pamèntului nu póte scapá nencatusiatu.

Femei'a cea mai simpla si mai necultivata, numai sè aiba o talia bine facuta si o faci'a frumoasa, învinge — în ochii barbatilor — pe alt'a cu spiritu càtu de multu si càtu de amabila, de cumva acést'a e urita.

Iéta pentru ce nu este pe totu rotogolulu pamèntului nici o fiint'ia mai nefericit'a, decâtu o femeia urita.

Dèns'a e silita, séu a-si petrece în singuretate dîlele lungi ale vietii sale si a muri cà féta betràna, séu — deca totusi se marita — trebuie sè supórtè tóta viet'i'a sa acea acusa a consciint'iei sale, cà barbatulu ei nu din iubire a luat'o de soçia, ci pentru zestrea ei.

Ea trebuie sè se téma de fía-care faci'a frumoasa. În balu, la teatru, pe promenada, în totu locul frumseti'a își serbéza triumfurile, cari sùnt totu atâte batalii perdute pentru noi — uritele.

Da, noi uritele, càci si eu apartínu acelor nefericite fiint'ie femeiesci, carora sórtea nendurata li-a refusatu tocmai acea însusire, care forméza fericierea barbatilor si domnirea femeilor.

Eram o copil'tia atátu de urita, încátu nimene nu voia sè se joce cu mine.

Mam'a mea totu dícea, cà crescèndu voiu devení si eu frumoasa, càci de multe ori chiar cele mai urite feti'ie se prefacura fórte frumoase.

Ast'a me mângaiá si pe mine, si asteptam.

Dar însedaru! Din contra, cu càtu cresceam, deviniam si mai urita. Astfel serbai anulu alu dóue-die-cilea alu vietii mele, cu acea esperint'ia grozava, cà ori ce barbatu me vede àntàia óra, se sparia de mine.

Parintii mei erau bogati, si eu a lor unica fíca. Asíá dara, de si eram urita, nu duceam lipsa de curtenitori.

Într'una din dîle unu capitanu plesiu, care de siguru a simtítu o afecçione fórte caldúrosa pentru zestrea mea, îmi jurá cà me iubescè pâna la nebulia.

— Asíá dara dta me iubesci? Pré frumosu dela dta.

— Te adoru!

-- Me fici fericita. Dar — cum se póte, cà ochii dtale cadura tocmai asupra mea, care sùnt urita?

— Dta urita, domnisióra? Îti place a glumí. Eu te afiu încântatóre.

— Me deobligi. Vrei sè-mi ceri mân'a, nu-i asíá?

— Dorint'ia mea cea mai furbinte este sè devii soçi'a mea.

— E bine. Sùm a dtale. Fiindu cà într'atáta me iubesci, nu me îndoiescu, cà avèndu-me, te vei simti deplinu fericitu —

— Îti juru acést'a!

— Sùm convinsa de ast'a. Dar fi-vor si altii? Nu sùm destulu de vana sè atribuiu cuvintele frumoase ale dtale numai calitátilor mele personale, puté-voiu sè debutezu si înaintea lumei cu triumfulu meu?

— O! eu nu voiu face nici unu secretu din amóru lu meu pentru dta.

— Contezu pe ast'a, dle capitanu, dar ast'a înca nu ajunge. Ómenii sùnt atátu de rei. În contra tuturor afirmatiunilor dtale, ei vor díce, cà dta m'ai luatú de soçia numai pentru averea mea —

— Cine ar cutezá sè díca ast'a?

— O! nimene nu va cere dela noi iertare. Numai unu mijlocu este spre a astupá gurele rele. Trebuie sè me iei fàra zestre. Durere, eu sùm deja majorena, si nimene nu me póte împedecá, sè nu daruiescu mostenirea mea spre scopuri filantropice, — firesce, de cumva te vei învoi si dta. Dar dta te 'ndoiesci, nu-i asíá? Ne vomu retrage si vomu cercá sè traimu din léf'a dtale. Eu n'am pretensiuni, si dta — oh! Dómne, de cumva me vei avé, ce-ti va mai trebui?!

Capitanulu plesiu schimbá la feçie, dar asíá usóru nu se lasá a fi prinsu.

— De cumva, dta domnisióra, n'ai pretensiuni mai nalte, decâtu ca eu voiu puté satisfice din modest'a-mi léfa, n'am trebuint'ia de averea dtale.

— Pré frumosu. Acuma sùm cu totul fericita. Vínu dar sè mergemu la notarulu publicu, sè ni redacteze numai decâtu actulu de casatori'a, pe care eu îndata il voiu subsemná. Nu-ti voiu duce nimica în casa, me vei primí saraca. Dómne càtu de fericita voiu fi! Voiu puté díce ori si cui, cà sùm iubita numai pentru mine énsa-mi, si nu pentru avere!

Si ne duseramu la notaru. Procedur'a durá aprópe trei óre, pâna când bietulu capitanu plesiu suferí tóte torturele.

În fine înse, când actulu erá mai gata, si nu lip-siau decâtu subscrierile, elu declará cà nu se póte învoi, cà eu pentru elu sè me lipsescu de averea mea; acést'a mai târdíu mi-ar paré reu, si dènsulu nu voiesce sè priméscu asupra-si nici o respundiabilitate.

Urmarea fu, cà actulu nu se subscrise. Iesíramu. Si de atunce nu am mai vedíutu pe capitanulu plesiu atátu de înamóratu de — zestrea mea.

Asíá me scapai si de alti adoratori — ai averii mele.

Astfel celu puçinu nimenui nu-i facu neplaceri prin aceea, cà sùm urita.

Eu m'am împacatu de multu cu sórtea mea trist'a. Si cu tóte cà viet'i'a mea e simpla si fàra bucuríi, nu invidiezu pe acele urite, cari maritându-se gândescu, cà fericescu pe barbati lor.

Càtu de amara trebuie sè fía viet'i'a acestora!

Casatori'a cu o urita nu se incheia în ceriu, ci — în iadu.

Adela.

Ce e nou ?

Ocuparea Dobrogei. Din „Românulu“ aflăm următoarele sciri noue : Armat'a care a trecut la Tulcea, a început a se îndreptă spre Badabag si spre Sulina. Armat'a care se află la Calarasi trecut la Silistra; acést'a se va împartî spre Cernavoda si spre Constantia. Comucațiunea telegrafica se face cam anevoie de óra-ce autoritățile ruse întârdia cu predarea telegrafelor remase dela turci, si Români sunt siliti a-si înfintă biurouri deosebite; pâna acum tíera e legata prin fire electrice numai cu Macinulu si Isaccea, se lucréza la lini'a Macinu-Hêrsiova-Cernavoda. „Vocea Covur“ cu datulu 17/29 nov. scríe aceste : La 10 óre astadi se audíea din Galati bubuitulu tunului la Ghecet. Erá salutulu ce se dadea trupelor cari plecau spre Tulcea. La 11 óre trecú pe dinaintea portului nostru vaporulu Árpád, tragéndu 4 șleपुरi, in cari se aflau trupe de linia si artileria. Îndata dupa Árpád a trecut totu spre Tulcea vaporulu „Stefanu celu Mare“, ducéndu pe elu diferiti oficeri superiori si music'a roșiorilor; iér vapórele „Tescoletto“ si „Aneta“ duceau infanteri'a si cavaleri'a. Astadi a trecut in josulu Dunării, spre Tulcea, unu remorcheru cu trei șleपुरi încarcate cu provisiuni si efecte militare pentru trupele din Dobrogea.

Doi imperati, Vilelmu si Alesandru, se rentósera joi'a trecuta in capitalele lor. Inse nici pe Vilelmu nu-lu însotî Bismarck, nici cu Alesandru nu se află Gorciacoff. Pomp'a esterna a fost mare in ambele locuri; cu tóte aceste, atátu in Berlin, câtu si la Petersburg, splendórea avú si umbr'a sa, acolo socialismulu, aice nihilismulu, cari din dî in dî devinu totu mai înspaimântátore.

Moncasi si Passamente. Processulu celor doi atentatori de regi, Moncasi si Passamente, ofere multu obiectu diuaristice. Processulu lui Moncasi, atentatorulu regelui spaniolu, se afla in stadiulu din urma; curtea înnalta din Madrid a aprobatu sentinți'a de mórte, si acuma urméza aprobarea curții de cassatiune. Processulu lui Passamente se afla la tribunalulu din Neapolea. Într'aceste ran'a regelui Umberto s'a si vindecatu, dar a ministrului seu Cairoli înca nu.

Grozava nenorocire s'a întâmplatú iérasu pe marea englesa. Corabi'a de pošta germána, „Pomerania“, vinindu din New-York cu 350 de caletori, in nóptea spre marti'a trecuta s'a ciocnitu la Dugennes cu o alta nava, si peste 20 de minute s'a cufundatu. Numai pușini putura scapá. Caus'a acestei nenorociri cumplite a fost negur'a cea désa.

Regele Italiei este mare iubitoru de arti. De curéndu elu a distinsu pe doi artisti renumiti. Salvini si Rossi, celebrii tragediani, au fost decorati cu crucea de cavaleru alu ordinului „Corón'a Italiei.“

Generalulu Philipovicu, lunia trecuta s'a despartítu in Seraievo de armat'a condusa de dènsulu in Bosni'a. Cu acésta ocaziune i s'au facutu mari ovatiuni. Dènsulu a fost fórté emoționatu, si cu aceste cuvinte s'a despartítu de oficeri : „La revedere!“

Consiliulu imperialu din Viena s'a deschisu in marti'a trecuta. In urmarea evenimentelor politice

actuale, desbaterile acestui corpu au sè fia fórté interessante.

Noulu cabinetu alu dlui Tisza, completatu cu cont. Szapáry la financie si bar. G. Kemény la comerciú, s'a presintatu dietei sâmbeta in 7 dec. Cu acést'a ocaziune ministrulu-presiedinte tinú o vorbire in forma de programa.

Crisa parlamentare. Din partid'a guvernamentale au esítu díelele aceste mai multi barbati de înfintia, precum Balt. Horváth, Lud. Horváth, Wahrenmann, Petru Mihali. Se díce cá li vor urmá si altii; astfel dlu Tisza nu se va puté sustiné multu timpu la putere.

Din Români'a. „Românulu“ scríe, cá ministeriulu s'a constituitu, respective completatu definitivu in urmatorulu modu : I. C. Bratianu presied. si interne, Dimitrie Sturdza financie, Eug. Statescu justitiá, Ionu Câmpineanu esterne, Mihailu Ferechide lucrári publice, George Cantilli culte, la resboiu va veni col. Dabija.

Dr. Svetozaru Mileticiu a cerutu prin advocatulu seu — dr. Polit — grația dela Maj. Sa regele. Cererea s'a tramiasu, spre a dá opiniune asupra ei, la procurorulu de statu.

Dlu A. Macedonschi, cunoscutulu nostru poetu, carele a ilustratu si paginele „Familiei“ cu mai multe poesii frumóse, e numitu directoru la prefectura Silistra-Nóua in Dobrogea.

Sciri merunte din tíera. Dlu dr. Nic. Olariu si-a deschisu cancelaria advocatiála in Sibíu. — Diuariulu „Zastava“ i s'a intentatu processu de presa. — Unu proprietaru unguru din Biharia, Zsoldos Endre, s'a împușcatu in etate de 90 ani.

Din lumea mare. *Adunarea bulgara,* compusa din episcopi, funcționari si notabili, este convocata la Tèrnova pentru 27 dec.; ea va sfêrsi elaborarea legilor organice si-apoi va alege unu principe pentru Bulgari'a. — *Englezii din Californi'a* au tramiasu lui Beakonsfield o cununa pompósa. — *Orasiulu rusescu Taganrog a arsa,* niste soldati beti l'au aprinsu, mai bine de o mia de case s'au prefacutu in cenusia, vr'o dóue sute de ómeni au muritu, pagub'a se urca la șese milioane de ruble.

Flamur'a lui Hymen.

Din Aradu primimu urmátorele síre : „Díele trecute s'a serbatu in orasiulu nostru unu ospetiu románescu fórté interessantu. Cunoscutulu si binemeritatulu nostru concetatianu dl George Dogaru si-a maritatu un'a din frumósele sale nepóte, pe domnișiór'a Anna. Mirele a fost dlu Demetriu Antonescu, advocatu binecautatu in Bocsia-montana. La actulu de cununia, sevêrsítu de Rds. D. protopresbiteru din Sír'i'a George Vasileviciu, si la care cá cumetru a asistatu dlu Iuliu Petricu jude cerc. regescu in Bocsia-montana, s'a adunatu unu publicu numerosu, care nu numai s'a bucuratu de fericirea junei parechi, dar totu-odata a admiratu si splendid'a toaleta a miresei.“

La numerulu acesta alaturámú suplementu de jumetate cóla, si astfel acesta continua o cóla întréga.